

La paraula i el lloc

Els poetes saben que la llengua, una llengua, no és una herència individual. Saben que la paraula inclou la persona en una comunitat, en un col·lectiu, en un poble, en una nació. Saben que la llengua s'estén més enllà de cada home i que alhora el constitueix, a cada moment, en un passat, en un present i en un futur. Saben que aquesta substància que anomenem paraula li confereix una de les dimensions fonamentals de la condició d'home, la d'estar lligat i relligat amb el món dels seus avantpassats, amb el dels seus contemporanis i amb el del seus descendents, amb el món del seu poble, en definitiva, i a través de la paraula, amb els altres homes, amb tots els homes i totes les èpoques. L'universal és sempre l'ara i l'ací, el lloc, el nostre lloc, la nostra paraula, i és només a partir d'ells que hi podem aspirar. Això és el que ha sabut sempre la paraula de la poesia i això és el que sabien, ara fa quasi un segle i mig, els restauradors dels Jocs Florals.

L'experiència de la paraula, però, no és una qüestió de poetes o de filòlegs. És una experiència que forma part intrínseca de l'essència humana. Els homes pensem, imaginem, somiem, expressem els nostres sentiments, les nostres necessitats, les nostres investigacions, ens comuniquem els uns amb els altres, fonamentalment, amb la paraula. Parlem i ens parlem amb la paraula. L'experiència de la paraula, doncs, s'acompleix en cada home dins cada comunitat de llengua i per ella enllaça les persones de la comunitat entre elles i uneix indissolublement cada persona amb ella mateixa. I la veu de la poesia anuncia sempre, des de sempre, que la paraula no pertany a ningú i que ens pertany a tots, que pertany al lloc i al poble, al passat i al futur de cada poble, i que la paraula ens forma i ens conforma, ens diu, ens obre i ens uneix amb nosaltres, amb els altres i amb el món.

No és pas poca cosa la paraula encara que no sigui sinó això: aire, alè, so, vibració, ressonància, fluència que es fa i es desfà a cada moment però que a cada moment teixeix la nostra experiència i la nostra consciència d'homes.

Nosaltres, els bretons, els kurds, els tibetans, el quítxues, els berbers, nosaltres sabem més coses i més que ningú sobre el sentit, el valor, els pes i dolor, sobre l'arrel profunda d'humanitat que porta i comporta la paraula. Nosaltres sabem que a desgrat de l'intent metòdic d'esquarterament a què de fa temps és sotmesa la llengua catalana, els homes i els poetes no cessen, parlen, de Salses a Guardamar, de Fraga a Maó. Amb paciència, amb gosadia, amb tenacitat, amb coneixement i amb passió, diuen el lloc, diuen el món, diuen els goig i el dolor, diuen l'home, diuen el temps, l'espai i l'univers, a desgrat de tot, contra tot, amb la llengua segrestada.

Puc donar testimoni, en nom del mantenidors dels Jocs Florals d'enguany, de la quantitat i de la qualitat de les obres presentades i de la presència de textos d'alt valor poètic procedents d'arreu del territori. Entre aquests de vuit a deu formen llibres molt consistents. La qual cosa demostra una vegada més la capacitat de renovació de la poesia catalana, la seva vigència i la seva diversitat i, sobretot, la vocació de la nostra poesia actual d'estar al costat i de fer-se la veu dels problemes fonamentals de l'home contemporani. Una poesia semblant, en quantitat i en qualitat, a la de moltes altres llengües europees, per bé que seria inescaient de dir si superior o inferior, car una de les qualitats de les obres poètiques és la de ser incomparables.

A desgrat, doncs, de les insídies, de les injúries i de les coaccions, a desgrat del setge implacable a la llengua, els poetes de les nostres terres parlen. Han escoltat i parlen Però les Onus callen, les Unions Europees mantenen el silenci, els governs, els poders, els guies, els caps mantenen la reserva mentre continuen actuant els segrestadors de l'esperit, els corruptors del cor i de la ment, els assassins de l'alba.

Lluís Solà

President dels Jocs Florals de 2007

Aquest discurs de Lluís Solà, president dels mantenidors dels Jocs Florals de Barcelona 2007, fou llegit al Saló de Cent de l'Ajuntament de Barcelona, el dia 8 de maig del 2007 en motiu de l'entrega de La Flor Natural.